

Od A do Z

DANIA,

która podpisała 1 bm., jako jedyna z państw skandynawskich układ o nieagresji z Niemcami, jest monarchią konstytucyjną dziedziczną. Powierzchnia około 43.000 km. kw., ludności około 3,5 miliona. Kraj typowo rolniczy. Władza wykonawcza należy do króla oraz rady stanu (Staatsraad), której członkowie są ministrami. Władza ustawodawcza jest król i parlament (Rigsdag), złożony z dwóch izb: niższej — (Folketing) i wyższej — 9 (Landsting). Obecnie rządzi Dania Chrystian X z dynastii Szlezvig — Holstein — Sonderburg — Gluckburg.

Służba wojskowa jest od r. 1922 obowiązkowa. Kontyngent roczny rekruta jest jednak bardzo niewielki, wynosi bowiem 9.000 ludzi. Służba w piechocie trwa 5 miesięcy, w artylerii — 7 mies., a w kawalerii 14 miesięcy. Dania posiada 3 dywizje piechoty, 3 pułki kawalerii i 3 artylerii. Marynarka wojenna składa się z 4 okrętów przybrzeżnych, 18 stawiaczy min, 20 torpedowców i 14 łodzi podwodnych.

GEN. SIR EDMUND IRONSIDE

mianowany ostatnio inspektorem generalnym angielskich sił zamorskich. Urodził się w roku 1882 i posiada bogatą przeszłość wojskową. W r. 1899 wstąpił do wojska, w 1908 — mianowany kapitanem, w 1914 — majorem, w 1918 — generałem. Dowodził w czasie wielkiej Wojny 99 brygadą piechoty. W latach 1918/19 był komendantem wojsk sprzymierzonych w Archangielsku. W 1921 r. — komendantem wojsk angielskich w Persji. W 1933 — 35 r. — generalnym kwatremistrzem armii angielskiej w Indiach, a od października 1938 r. — komendantem Gibraltaru.

LILLE,

którą odwiedził ambasador Łukasiewicz w czasie swej podróży do polskich ośrodków emigracyjnych we Francji, jest stolicą departamentu du Nord, leży nad rzeką Deule. Liczy ponad 200.000 mieszkańców. Jest siedzibą I Okręgu Wojskowego, posiada akademię i uniwersytet. Lille jest ośrodkiem przemysłowym, posiada wielkie zakłady metalurgiczne, fabryki maszyn, przedziałnie bawełny i wełny. Ponadto jest ośrodkiem handlu zbożem, lnem i nasionami oleistymi. Powstała z osady rzymskiej Insula. W średniowieczu należała do hrabstwa Flandrii. Do Francji przyłączył Lille Ludwik XIX. W czasie Wielkiej Wojny miasto bardzo ucierpiało wskutek zaciętych walk, toczonych o nie.

PAWEŁ KSIAŻE KARADZORDZEWICZ

który złożył w ubiegłym tygodniu wizytę w Niemczech, jest synem ks. Arsena, brata króla Piotra I, dziada obecnego króla Jugosławii. Urodził się w 1893 r., studia odbywał w Szwajcarii, Jugosławii i

POMNIK BOHATERSKICH POWSTANCÓW

Pomnik wystawiony w osadzie Mirosław na granicy polsko - niemieckiej przez mieszkańców tej gromady ku czci bohaterskich powstańców, poległych w walkach pod Mirosławem w styczniu 1919 r.

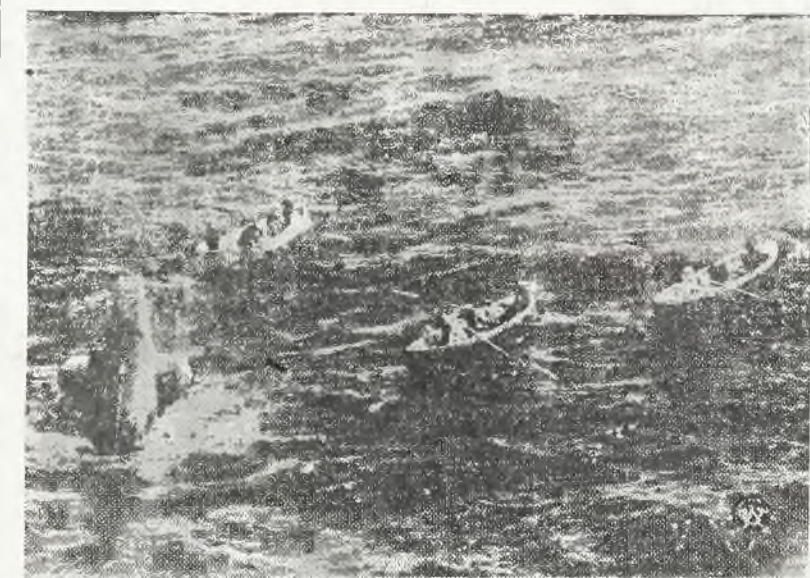
Anglii. W r. 1934 stanął na czele regencji, rządzącej w imieniu małoletniego króla Piotra II. W r. 1923 ożenił się z księżniczką grecką Olgą.

SASKATCHEWAN,

provincia Kanady, którą odwiedził w ubiegłym tygodniu król i królowa Wielkiej Brytanii. Saskatchewan jest największą prowincją Kanady, posiada 630.000 km. kw. powierzchni. Liczba mieszkańców wynosi około 800.000. Stolicą jest Regina. Większe miasta: Saskatoon oraz Moose Jaw. Doskonała ziemia sprzyja uprawie pszenicy, jęczmienia, lnu i t. d. Rozwinięta hodowla bydła i trzody. Olszynie lasy.

THETIS

łódź podwodna angielska, która zatonała niedawno, jest 16-tą lo-

Moment z akcji ratowniczej angielskiej łodzi podwodnej

dzią podwodną straconą od czasu wojny światowej. Wynalazek łodzi podwodnej sięga XVII wieku, w tym czasie bowiem już ujrzały światło dzienne pierwsze projekty, których liczba w ciągu wieku XVIII-go znacznie wzrosła. Wszystkie te projekty jednak były skazane zgóry na niepowodzenie wobec braku odpowiedniego silnika.

językiem wykładowym polskim.

W r. 1803 przemianowano U. S. B. na Cesarski Uniwersytet Wileński, pozostawiając jednak polski język wykładowy. Od r. 1820 rozpoczyna się okres represyj (Nowosilcow), a po Powstaniu Listopadowym Uniwersytet zostaje zamknięty. Dekret Naczelnego Wodza z r. 1919 powołał na nowo do życia starą wszechność.

Oryginalny dokument chińskiej grzeczności

Chińczycy są znani ze swej grzeczności. Oto autentyczny list, w którym redaktor pewnego pisma chińskiego zwraca autorowi rękopisu nie nadający się do druku:

Najszlachetniejszy Bracie Słońca i Księżycu!
Oto Twój sługa leży u Twych stóp. Ja „Kowten” śmiem do Ciebie pisać. Błagam cię, abys w swej łaskawości pozwolił mi przemówić i żyć. Twój szlachetny manuskrypt raczył rzucić promień światła na mnie niegodnego. Gorączkowo go przeczytałem i zaklinałem się na kości moich przodków, że dotychczas w życiu nie spotkałem takiego

humoru, takiego patosu, takich górnołotnych myśli. Dlatego też ze strachem i drżeniem odsyłam Twój pracę. Gdybym wydał ten skarb, który mi przysłałeś, sam Cesarz kazałby, aby to był wzór doskonałości i aby się nikt nie odważył pisać, chyba, że dorównałby Twemu wzorowi.

Znając literaturę i wiedząc, że byłoby to niemożliwością, odsyłam Twój szlachetny manuskrypt pod eskortą moich najzaufanych sług. Dziesięć tysięcy razy błagam Cię o przebaczenie. Spójrz! Oto moja głowa leży u Twych stóp, jestem tylko prochem.

Sługa Twoich sług
Wang Chin — redaktor

Wskrzeszenie starorzymskiej kurii na Forum Romanum

Przed kilku dniami na rzymskim „Forum Romanum”, w otoczeniu wszystkich senatorów, przewodniczącego i wiceprzewodniczącego Izby faszystowsko-korporacyjnej oraz członków Rządu i Wielkiej Rady, Benito Mussolini dokonał inauguracji historycznej auli starożytnej Kurii rzymskiej.

Tradycja przypisuje powstanie Kurii jednemu z pierwszych królów rzymskich, Ostiliuszowi. Stąd też pochodzi historyczna jej nazwa — Curia Ostilia. Obecny jej gmach powstał jednak znacznie później, najniezawodniej po długim szeregu następujących po sobie zniszczeń i odbudowań i postępuem czasów wywołanych adaptacjami, w ostatecznym swym kształcie, za panowania cesarza Dioklejana. W proslacie archaicznych swych form oraz zdobieć architektonicznych zachować jednak zdołał wszelkie pozory pierwotnej budowy.

W epoce średniowiecza Kuria była miejscem obrad sądowych. Ale już w 7-y m stuleciu papież Honorariusz przekształcił ją na

kościół, który, przebudowywany kilkakrotnie, został ostatnio przez władze kościelne zlikwidowany.

Sługa Twoich sług
Wang Chin — redaktor

Wskrzeszenie starorzymskiej kurii na Forum Romanum

kościół, który, przebudowywany kilkakrotnie, został ostatnio przez władze kościelne zlikwidowany.

kościół, który, przebudowywany kilkakrotnie, został ostatnio przez władze kościelne zlikwidowany.

kościół, który, przebudowywany kilkakrotnie, został ostatnio przez władze kościelne zlikwidowany.

kościół, który, przebudowywany kilkakrotnie, został ostatnio przez władze kościelne zlikwidowany.

kościół, który, przebudowywany kilkakrotnie, został ostatnio przez władze kościelne zlikwidowany.

kościół, który, przebudowywany kilkakrotnie, został ostatnio przez władze kościelne zlikwidowany.

kościół, który, przebudowywany kilkakrotnie, został ostatnio przez władze kościelne zlikwidowany.

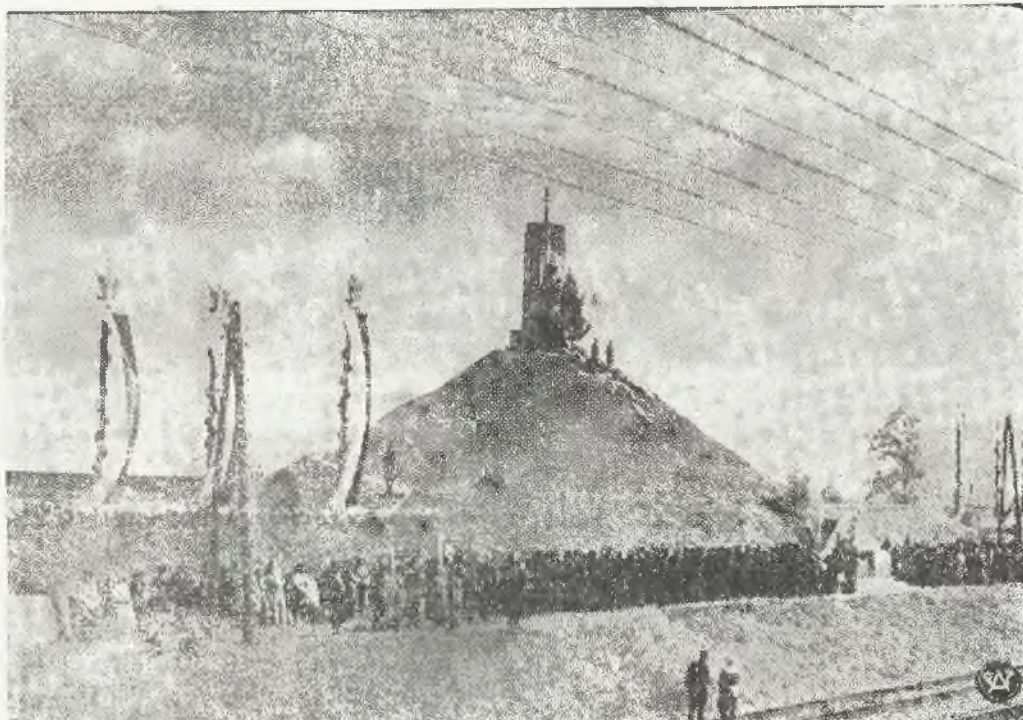
kościół, który, przebudowywany kilkakrotnie, został ostatnio przez władze kościelne zlikwidowany.

kościół, który, przebudowywany kilkakrotnie, został ostatnio przez władze kościelne zlikwidowany.

kościół, który, przebudowywany kilkakrotnie, został ostatnio przez władze kościelne zlikwidowany.

kościół, który, przebudowywany kilkakrotnie, został ostatnio przez władze kościelne zlikwidowany.

W HOLDZIE BOHATEROM ZADWÓRZAŃSKIM

W dniu 4 czerwca, dorocznym zwyczajem Lwów uczcił pamięć 318 bohaterskich żołnierzy, ochotników lwowskich, którzy w dniu 7 sierpnia 1920 roku polegli pod Zadwórzem, zwanym „Polskimi Termopilami”, stawiając czoła 4-em dywizjom konnym Budiennego, dzięki czemu, utrzymując na sobie przez 6 godzin ciężar walki, pozwolili przygotować dobrą obronę Lwowa. Podczas uroczystości pod Zadwórzem, została odsłonięta tablica pamiątkowa, poświęcona bohaterom, poległym w nierównej walce. Odsłonięcia tablicy dokonał jeden z nielicznych pozostałych przy życiu uczestników walk zadwórzeńskich. Na kurhanie, poświęconym pamięci poległych bohaterów, odbyło się nabożeństwo polowe, po czym zostały złożone wieńce na wspólnej mogile.

Państwo Sark Najmniejszy protektorat świata

(w. d.) Państwo Sark jest mało znane. Mówiąc o nim można się spotkać z faktem, że przeciętny inteligent, który wie doskonale o republice Andorze, czy St. Marino lub o księstwie Monaco, słysząc o państwie Sark nie może sobie przypomnieć, gdzie ono leży. „Sark, Sark ależ to jedna z wysp normandzkich”.

Otóż nie, Sark, to nie tylko wyspa, jakich wiele, lecz państwo. Rządy w nim sprawuje „Pani na Sark” wraz z parlamentem, którego członkowie posiadają tytuły marszałków, wódców i sędziów. Pani na Sark jest najwyższą instancją władzy sądowniczej, ona również nakłada podatki.

Oczywiście Sark nie posiada własnych ambasad w innych państwach. Interesy ludności państwa Sark reprezentują na zewnątrz ambasadory księcia Normandii, pod których protektoratem znajduje się to państwo. Jak wiadomo tytuł księcia Normandii jest jednym z wielu, jakie przysługują królom angielskim.

Przeżytek czasów feudalnych, jakim jest państwo Sark, mógł „uchować” się tylko w Anglii, kraju o tak wielkim poszanowaniu tradycji.

Jeden z przodków obecnej pani na Sark, dzielny rycerz Heiler de Carteret otrzymał wyspę Sark w wieczyste władanie w roku pańskim 1572, z rąk Elżbiety angielskiej, jako nagrodę za oddane usługi. Prócz zwierzchnictwa książąt normandzkich, rycerz Carteret stał się absolutnym panem wyspy,

jak się pisało „Z łaską Boga i J. K. Mości pan udzielnym...”

Obecnej władczyni wyspy przysługuje tytuł lady Sark. Dwór angielski podczas przyjęć umieszcza jej nazwisko na liście wśród najstarszej arystokracji i podejmuje z wielkimi honorami.

Wyspa Sark z oddali przedstawia groźny widok. Brzegi urwiste najeżone skałami zdają się niedostępne. Wysoko, ponad skałami wśród zieleni bieleje smukła wieża latarni morskiej, której błyskające potężne oko prowadzi okręty wśród mgieł, tak częstych w tych stronach. Dopiero gdy podjedzie się zupełnie blisko widać przystań, szumnie nazwaną portem Creux Harbour. W porcie tym jedna jest tylko rzecz zbudowana przez człowieka — budynek urzędu celnego, na którym powiewa flaga brytyjska.

Środkiem komunikacji, jedynym używanym na wyspie są staromodne dorożki lub wozy o kołach drewnianych, zaprzężone w niepodkute konie jako, że na wyspie nie ma kołodziejów, ani kowala. Przywożenie zaś samochodów

przez turystów jest surowo wzbronione rozkazem lady Sark.

Co spowodowało ten rozkaz niewiadomo. Może chęć, aby wyspa oglądana ze staromodnego fiakra, którego konik idzie drobnym truchcikiem, wydała się większa. A może, aby zwiedzający miał więcej czasu na podziwianie jej łąk zasianych kwiatami i uroczystych domków całych z kamienia, których okna o drobnych szybkach wesoło błyszczą wśród pnących róż i glicynii.

Pani na Sark, starsza, siwowłosa pani, wdowa od kilku lat — jest już matką sześciorga dzieci, trzech synów i trzech córek, tak że losy dynastii są zapewnione.

Chętnie opowiada ona o swych przywilejach, jakimi pewno żaden władca nie może się poszczycić.

Otóż lady Sark przysługuje wyłączenie prawo hodować gołębie i mielenia zboża. Pochodzi to stąd, że nim założono na wyspie telefon (stało się to bardzo niedawno) gołębie były jedynym środkiem przesyłania wszelkich wieści. Wyłączenie zaś mielenia zboża jest swego rodzaju podatkiem, gdyż za przemiał każdy płaci 10 kg od 1 m. sześć. Inne podatki: podymny i żniwny uiszczane są również w naturze. Żniwny opiewa, że na każde 10 dziesięt zboża rosnącego na polach wyspy jedno należy do władczyni. Podymny nakazuje poddanym rok rocznie dostarczać do zamku po jednym tustym kaplonie z każdego paleniska kuchennego i po jednej kurze z innego pieca. Drobniem uzyskanym z podatku zajmuje się specjalny „funkcjonariusz”, wybierany co 3 lata.

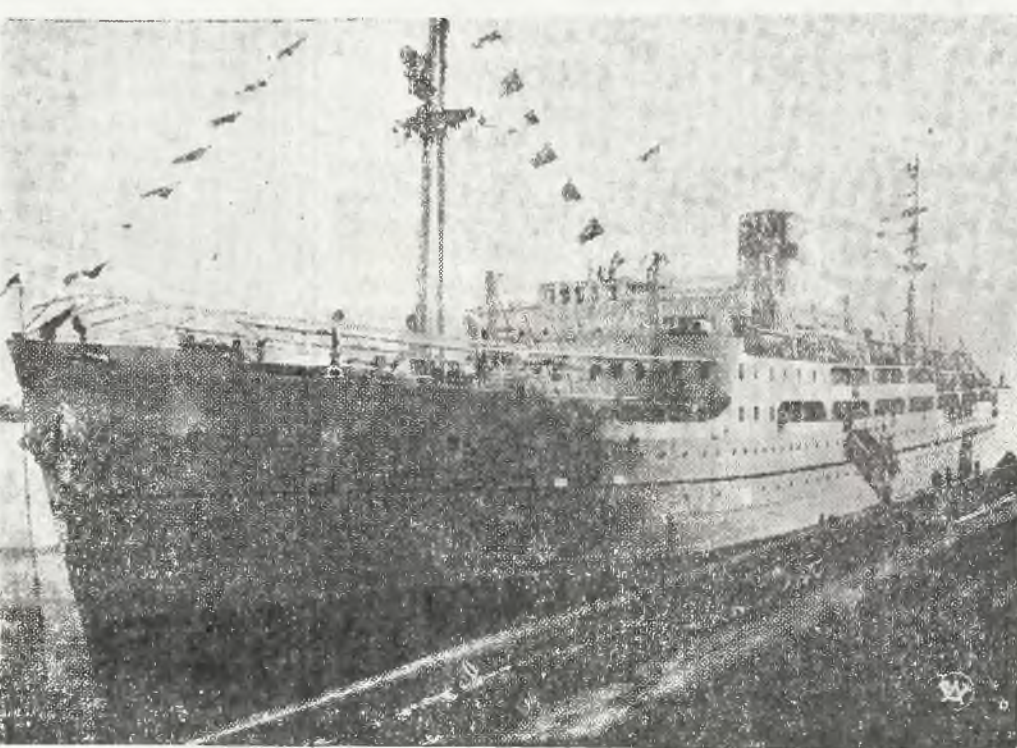
Poddanych lady Sark obowiązuje również służba wojskowa — dwa dni na rok. —Každy z mężczyzn winien „posiadać muszkiet i proch dla obrony wyspy”. Obowiązująca służba wojskowa wykorzystywana jest do utrzymania dróg w dobrym stanie. Podczas wojny światowej wielu jednak wyspiarzy zaciągnęło się w szeregi armii angielskiej, a 17 z nich nie wróciło do beztrudnego życia na wyspie.

Ludność państwa Sark może być wzorem dla innych. Jedyne więzienie odkad jest zbudowane nie wieziono jeszcze nikogo. A Rada Notabłów i Chief Plaids, zbierająca się cztery razy do roku, aby sprawować sądy miewa bardzo mało kłopotu.

Językiem, jakim posługują się mieszkańcy wyspy jest francuski, lecz pelen archaizmów zbliżony do języka Brantome'a czy Montaigne'a. Angielskiego natomiast uczy się dzieci w szkole, jako języka obcego, obowiązkowego.

Pamiętaj! Rowery A. RYBOWSKIEGO. Leszno 26, tel. 11-95-54. NAJLEPSZE!

NOWY POLSKI MOTOROWIEC

W niedzielę 11 bm. odbędzie się w Gdyni poświęcenie nowego polskiego okrętu transatlantyckiego.